

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15
CELOLETNO DIN 60 ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POSTNINO / OGLASI PO
CENIKV / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.
 POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPIŠI SE NE VRA
CAJO / ANONIMNI DO
PIŠI SE NE PRIOBČV
TEJO / POŠTINA PLA
CANA V COTOVINI
 TELEFON ŠTEV. 906.

Glagolica.

Molk je zlato! Ta izrek cenijo osobito naši vrli edini legitimni zastopniki slovenskega ljudstva, ki molče na vsa še tako stvarna vprašanja o glagolici, kakor bi jim bilo to naravnost zapovedano. Njihov molk pa je za nas dobro znamenje, da smo na pravi poti.

Izpregovorili so sicer prevzvišeni škofje, ki so se vrnili iz svoje poti v Rim. Ponovno podajajo izjavo, da ostanejo pri svojih zahtevah za uvedbo narodne službe božje in da se nahaja staroslovenski misal po končni redakciji gosp. dr. Weissa že v tisku. Nas to poročilo naših duševnih pastirjev zelo veseli in radostno pričakujemo dne, ko se bo pod oboki naših lepih cerkva zopet glasila k Gospodu molitev v našem jeziku.

Bojimo pa se močno, da bomo do tega velikega trenutka morali čakati še lep čas. Kajti sporedno z izjavo o tiskanju misala, izjavljajo prevzvišeni knezoškofji tudi, da je uvedba staroslovenske izključno notranja cerkvena zadeva, ki jo bodo uredili že škofje sami s papežem.

Kakor mnogokrat se tudi to pot gospodje višji pastirji zelo motijo. Vprašanje glagolice ni samo cerkveno, nego tudi absolutno narodno vprašanje. Smo odkriti in pošteni ljudje, zato gledamo tudi mi nanje kot na poštene ljudi, kojih beseda nekaj drži. Vendar moramo z žalostjo konstatirati, da je preteklo že šest let od tega, ko so častiti gospodje slovesno obljubili narodu čimprejšnjo uvedbo staroslovenske misale. Sedaj, ko je prilika, da se ta njihova obljuba s pomočjo države uresniči in zakoniti v konkordatu, pa se častiti gospodje izmikajo. Z dovoljnimi smo z izjavo gospoda biskupa dr. Akšamovića, da se tiškajo misali v glagolici. Skrbni nas le, kdaj bodo ti misali prišli v uporabo. Dosedanje delo nekdanjih gojencev rimskega Germanica nam ne daje baš najlepših izgledov za to.

V semeniščih ni opaziti v smeri učenja staroslovenske še zaenkrat nobenih posebnih odlokov. Na teološki fakulteti ne posvečajo temu vprašanju sedaj tudi še nikake posebne pozornosti, tako, da je naš dvom nad iskrenostjo jugoslovenskega episkopata zelo opravičen.

Ako so gospodje škofje na mestu, naj prično kar via fakta z uvedbo staroslovenske v naših cerkvah. Čakati na odloke fašistovskega Rima, ki se sedaj, odkar preganja on, Mussolini framasoni, prav dobro razume z Vatikanom, ne kaže! Najlepši izgled temu je afera z

čavodom sv. Jeronima. Za ta način uvedbe službe božje v našem jeziku imamo dovolj historičnih in točasnih pravic, ki dajejo temelj tej naši odredbi. Historičnih ne bomo navajali. Dovoljkrat so bile že citirane in navedene. Opozoriti hočemo samo na točasne.

Ako je na Krku dovoljena služba božja v staroslovenski liturgiji zakaj ne bi bila pri nas? Glagoljaš iz Krka sme glagolati v naših cerkvah; latinski duhovnik pa klicati sv. Duha v blaženi latinščini na Krku. Obojici je dovoljena na ta način v različnih krajih slaviti istega Boga v dveh različnih jezikih. Zakaj bi ne bilo dovoljeno potem tretjemu, da brez nadaljnega prične s staroslovensko liturgijo tudi pri nas, kjer je doslej čital besede božje samo v narodu povsem neumevni latinščini. Ako izgovor s škofijami ne drži pri prvem zgledu, čemu ga potem uporabljati v drugem slučaju.

Sicer pa kako naj doumemo visoko cerkveno politiko, ki dopušča v eni državi dve možnosti. Mi se tudi s to prevdarno politiko ne bomo ukvarjali. Za nas je dovelj, da so bratje na Krku istega rodu, kakor smo mi in da Bogu hvala pripada prelepa krška škofija pod isto krono, kakor bogata in za latinščino tako vneta — ljubljanska. Odrinili smo brez pomišljanja stare in tisočletne državne ter deželne meje; ovrgli bomo tudi meje škofij, ki ne marajo proti volji naroda naše besede!

Zavedamo se dobro, da bodo gospodje prevzvišeni biskupi ta naš nasvet po uvedbi staroslovenske liturgije kar preko Rima, odbili s svetim ogorčenjem. Prepričani pa naj bodo, da se močno varajo, če računajo morda na pozabljenost našega naroda. Boril se je tisoč let za zmago besede velikih svojih blagovestnikov. Zato je upanje na to, da bi v zadnjem hipu odrekel, povsem neutemeljena. Je pa tudi baš danes pozvan bolj, kakor še kdaj doslej, očuvati v lastni državi svojo tisočletno pravico v cerkvi. Država pa mora, kot suverena braniteljica naroda, napeti vse svoje sile za to, da pride v konkordat točka, po kateri bo neomajno in brezpogojno zaimenjena za vsa naša državo staroslovenska liturgija. Prepustiti to vprašanje rešitvi rimske kurije in nieniti prijateljev v našem episkopatu, bi se pa reklo po dosežanih žalostnih izkušnjah, izkopati grob glagolici! Do tega pa nikdar priti ne sme, ker bi bili s tem samo neodpustljivo grešili nad narodno častjo. A. V.

Zadeva policijskega komisarja B. Predića pred sodiščem.

Pred dvema leti so nam dnevno prihajale pritožbe o škandaloznih razmerah, ki so tedaj vladale na obmejnem policijskem komisarijatu v Rakeku. Začeli smo budno slediti poslovanju na tem uradu in ko smo se prepričali, da so pritožbe utemeljene, smo zavzeli najodločnejše stališče proti načelniku, policijskemu komisariju Bogoljubu Prediću, ki smo ga smatrali odgovornim za vse nerednosti, ki so se tedaj godile na Rakeku. Pričela se je odločna borba, iz katere je Orjuna kakor vselej izšla kot zmagovalka. Predić je bil prestavljen in začela je na Rakeku druga doba.

Da bi osvetlili nečuvane razmere, ki so vladale tedaj na Rakeku, je prinesel naš list v svoji 60. številki dne 23. decembra 1923 oster napad na Predića, ki med drugim navaja tudi sledeča dejstva:

»V svrhu obrane državnih interesov je na tej točki postavljen obmejni policijski komisariat, ki mu načeluje policijski komisar Predić s približno 14 uradniki in uslužbenci. Formelno je torej dovolj poskrbljeno, da bi se očuvalo našo državno mejo, v resnici pa je ta komisariat sramota za našo državo. Komisar Predić sam zanemarija svojo službo. Po cele noči in celo po več dni zapušča svoje službeno mesto. Njemu so ljubše zabave ženske družbe v ljubljanskem baru in drugih zabaviščih, kakor pa vestna služba. Njegovo drugo stanovanje je hotel »Tivoli«. Jasnno je, da po takih celonočnih šampanjskih ekskurzijah ni mogoče vestno vodstvo tako važnega urada kakor je policijski komisariat na Rakeku. Toda to še ne bi bilo največje zlo. G. komisar Predić se vozi na zabave v Po-

skopeji, ampak pred očmi celega sveta, na zapadnih vratih naše države. Vse to je našim oblastim dobro poznano in je bil radi tega g. Predić že enkrat prestavljen v Subotico, toda njegov mogočni zaščitnik, šef policije g. Lazarević, je svojemu varovancu po enomesnem dopustu izposloval zopetno vrnitev na Rakek. Mislili smo, da se bode popravil, toda varali smo se. Opozarjamo merodajne faktorje, da je naša potrpežljivost pri kraju in naj končno store svojo dolžnost, sicer bomo morali posredovati mi na občuten način, četudi to ne bo v korist državni avtoriteti, ki jo ljudje Predičevega kova rušijo. Na njegovo mesto pa naj pride človek, ki bo razumel, kaj je država in Nacija in kaj njegova dolžnost do obeh.

Pred Predićem in komisarijatom Rakek pa kličemo vsem našim članom, zaupnikom in somišljenikom to in še posebej onstran meje: **Pozor!**

Na naše nemalo začudenje je bil komisar Predić tako predrzen, da je vložil radi tega članka proti našemu odgovornemu uredniku na državno pravdnitvo ovadbo in je isto tudi resnično vzdignilo tozadevno obtožbo. Odgovorni urednik pa je nastopil obširen dokaz resni-

skojeji, ampak pred očmi celega sveta, na zapadnih vratih naše države. Vse to je našim oblastim dobro poznano in je bil radi tega g. Predić že enkrat prestavljen v Subotico, toda njegov mogočni zaščitnik, šef policije g. Lazarević, je svojemu varovancu po enomesnem dopustu izposloval zopetno vrnitev na Rakek. Mislili smo, da se bode popravil, toda varali smo se. Opozarjamo merodajne faktorje, da je naša potrpežljivost pri kraju in naj končno store svojo dolžnost, sicer bomo morali posredovati mi na občuten način, četudi to ne bo v korist državni avtoriteti, ki jo ljudje Predičevega kova rušijo. Na njegovo mesto pa naj pride človek, ki bo razumel, kaj je država in Nacija in kaj njegova dolžnost do obeh.

Pred Predićem in komisarijatom Rakek pa kličemo vsem našim članom, zaupnikom in somišljenikom to in še posebej onstran meje: **Pozor!**

Na naše nemalo začudenje je bil komisar Predić tako predrzen, da je vložil radi tega članka proti našemu odgovornemu uredniku na državno pravdnitvo ovadbo in je isto tudi resnično vzdignilo tozadevno obtožbo. Odgovorni urednik pa je nastopil obširen dokaz resni-

Še par misli o nas in za nas.

(K rapalskemu dnevnu.)

Stal sem ob času demonstracij v soboto zvečer blizu »Zvezde«. Bilo je že mrčno in policija je pritislila demonstrante v drevored, ker se je demonstracija obrnila proti nji. Na klopi je sedel mlad fant v slabi obleki in je jedel kruh. Videlo se mu je, da se je vrnil z dnevnega dela in je sedel na klop, da si malo odpočije in opazuje nenavaden prizor. Sedel je popolnoma mirno in ga niso demonstracije nič vznemirjale. Opazoval sem njegovo brezbrizno lice in ugibal njegove misli. Oni, ki so demonstrirali, so bili njegovih let. Bilo mu je kakih sedemnajst let. Spomnil sem se na svojo mlada leta, ko človeku ne da miru kri, da ne bi pomagal pri demonstracijah: kajti šumenje množice, vzkliki, bojevitost in odpor vse to vabi človeka, da se nehote pridruži masi in z njo kriči, demonstrira, se bori, razbija itd. Tu pa je

sedel mlad človek in se ni ganil — gledal je množico in se ji ni pridružil, kakor da je vse to zanj popolnoma tuja zadeva, ki se njega ne tika. Recimo, da smo Slovenci sploh mirne krvi, ki le redko vzkliči, da se radi zavijemo v plašč svoje zadovoljnosti, kadar se drugi bijejo za javno stvar in da demonstracije pri nas niso nekaj tako navadnega na ulicah kakor n. pr. v naših južnih deželah. Toda tu je bilo še nekaj posebnega, kar je vzbudilo moje misli in kar se opaža sploh v našem javnem življenju: da namreč delavec misli, da je narodni boj nekaj buržoazijskega, s čimer se ukvarja samo inteligent, študent in šolska mladina in da tu ne gre za njegovo stvar. Spominjam se, da smo ob časih prejšnjih demonstracij — pred vojno — videli med seboj mnogo delavske mladine, ki se je borila z nami stu-

Mama — mama,

glej to je pravo „GAZELA“ -milo, ki se tako krasno peni, da snažno in belo perilo ter prihrani trud in delo

GAZELA MILO

V nedeljo vsi na prireditev Orjune Vič! Začetek ob 8. uri zvečer.

1. decembra proslava Ujedinjenja v Narodnem domu!

denti skupaj proti tujemu nasilju. Danes je seveda drugače in demonstracije se obračajo proti tuji državi. In tu morebiti tudi delavec ne more reči, da se to njega ne tika. S tem nočem reči, da je naša država storila vse, da bi bili delavci zadovoljni in zanjo navdušeni, da je preprečila brezposelnost z zgradbami stanovanjskih hiš in skušala dati kruha vsem, ki hočejo delati. Storiло se je precej, a mnogo še manjka. Če k temu pridenemo še hujšanje demagogov in zmedenost v nazorih o reševanju socialnega vprašanja, splošno nezadovoljnost in slabe povojne razmere — potem se ne bomo čudili, ako narodna in državna misel nima pristašev v delavskih masah, razven pri tistih poštenih izjemah, ki trenutno gledajo razvoj dogodkov in čutiljo, da je tudi delavcu bolje — ali da bi moralo biti bolje v domači nego v tuji državi. Vse to je stvar organizacije, dela in poštene politike in Orjuna je opetovano povdarjala, da je njen nacionalizem glasnik bratstva in da pravi nacionalist ne želi nič drugega nego urejeno državo, v kateri bi bili vsi ljudje in vsi stanovi srečni. Toda pri zadnjih demonstracijah ni šlo za naše notranje razmere — šlo je za več in tu je tudi naše delavstvo prizadeto. Nečemo navajati, kaj sta pomenila in kaj bi pomenila za naše delavske vrste Trst in Reka — tudi nečemo opozarjati na to, kako bi bilo našemu delavstvu, ako bi imelo nad seboj po naših rudnikih in drugod — italijanske gospode. Na vsak način bi jim bilo pod tujim gospodstvom hujše, nego jim je sedaj, posebno ker bi jim tuji odjedali še tisti bori kruh, ki jim ga more dati mati domovina. Znano je, da se naša država bori proti temu, da naših pokrajn ne preplavijo italijanski delavci — in tako je proti italijanski obsejnosti tudi delavec poklican, da se bori za našo in — svojo stvar.

Vemo, da bodo naši nasprotniki drugega mnenja, češ, da je njim

vseeno, komu služimo. Toda razmere, v katerih živimo — in te se ne bodo takoj izpremenile — silijo tudi delavca, da združi svoje interese z interesi nacije in države. Imponirali bomo tujini takrat, kadar bo za skupno državno in narodno stvar, manifestiral po ulicah vsak državljan in s tem kazal, da je občna korist države in naroda najvišji zakon, iz katerega izhaja blagostanje vseh, ki žive v isti državi. Tudi ako upoštevamo vse internacionalistične smeri današnje dobe, moramo uvideti, da ima ravno slovenski delavec vzroka dovolj, da se pridruži boju proti italijanskemu nasilstvu.

Sicer vemo, da se v našem delavcu še ni vnelo narodno čustvo in dolžnost nas vseh je, da mu damo vse, da se bo z nami čutilj eno telo.

Reševanje narodnega in državnega vprašanja ni samo stvar inteligence, mladine, dijaštva, je to stvar nas vseh in kadar gre za veliko skupno stvar, je treba, da vsi stopimo za njo na ulico, ne da demonstriramo, ampak da pred vsem manifestiramo s svojo skupno voljo. Zato bo naše vprašanje stalo mnogo bolje takrat, ko tak 17-letni fant ne bo sedel na klopi in gledal, ampak bo šel v eno vrsto borit se z drugimi za skupno in svojo stvar.

Zato je prav, da bo letos rapalski dan združen tudi s cerkvijo in ljudstvom. Napačno je, da po kmečkih »Jugoslov. Matice« vodj samo par inteligentov. Močni bomo takrat, kadar bo v Matici vsaka kmečka hiša, kadar bodo v odboru naši kmečki možje, kadar bodo naše žene in dekleta delale za neodrešeno domovino tako, kakor so delale za deklaracijo. Glasno bomo govorili pred svetom takrat, ko bo govorila vsaka vas, ko bo rapalski dan čutil vsak naš človek, ko se bo v stotisočih kazala ena volja. Naša naloga bodi, da nesemo smisel za ta boj med najširše vrste.

In to je važno delo Oriune.

vsemi silami. Sledilo je navdušeno pritrjevanje že med izvajanji, posebno pa buren aplavz ob koncu.

Oblastni podpredsednik, br. Rehar, je kot drugi govornik naglasil, da hodi naš narod v Primorju križev pot in je sedanj napad na »E dinost« samo najnovejša postaja tega pota. Italijani zasledujejo čisto jasen cilj, izbrisati iz zemlje ob Soči, Idriji, Vipavi, Reki in Jadrani naš narod in spraviti tako na najkomodnejši način s sveta našo pravico do te zemlje. Mi pa ne bomo na to zemljo nikdar pozabili, ostala bo naša tudi tedaj, če leže v grob zadnji tamkajšnji Jugosloven. Sli bomo tja dolj, da osvobodimo naše grobove in da pokažemo mrtvim, da jih tudi v smrti nismo pozabili, ampak da smo ostali zvesti prisegi, ki smo jo storili usodne rapalske dni. (Burno odobravanje.)

Obračuna med nami in Italijo ne bodo preprečile nobene pogodbe, kajti zakon življenja je močnejši od mrtvih kosov papirja. Da bomo to lahko izvršili, pa moramo utrditi najprej našo lastno hišo, Jugoslavijo. Obenem je opozoril tudi na italijansko izzivanje in pripravljane v Dalmaciji ter sploh na vse naše zaslužene brate, posebno pa še onih 350.000, ki trpijo pod istotako degeneriranimi Grki. Tudi njegovemu govoru je sledil vihar pritrjevanja.

Tretji govornik, oblastni čelnik brat dr. Irgolič, je opozarjal posebno na potrebo skupnega sodelovanja onih Primorcev, ki so jih Italijani pregnali k nam z ostalimi Jugosloveni. Posebno oni so dolžni vzgajati svoje otroke v neprestani misli na izgubljeno domovino. Po-

trebno pa je tudi vzgajati borce za končno osvoboditev zaslužjenih. Maribor ima kot obmejno mesto še posebno dolžnost gojiti nacionalizem. Ko pride čas, nas mora najti vse pripravljene brez razlike na vsakršnoli ostala različna mišljenja. Končno je pozval brate četnike, da se še bolj oklenejo svojih odredov in dajo tako najlepši vzgled in primer ostalim. Vse splošno pritrjevanje je pričalo, da je med navzočimi prekipevalo eno samo čustvo solidarnosti s trpečimi brati v Primorju in ena sama volja žrtvovati vse za njihovo osvobojenje.

Končno je brat Hrvat predložil sledečo resolucijo, ki je bila sprejeta z grohkim aplavzom:

»Jugosloveni Maribora, zbrani na javnem protestnem shodu v »Narodnem domu« v nedeljo 8. novembra ob 10. uri predpoldan, sklicanem po Mestnem odboru Orjune, protestirajo ogorčeno proti nasilju fašistovskih tolp nad našimi zaslužnjemimi brati v Primorju, posebno proti demollranju uredništva in tiskarne »E dinosti« v Trstu in pozivajo g. ministra zunanjih poslov, da uvede v Rimu najenergičnejše korake, da preneha fašistovski teror nad našimi nesrečnimi sorojaki v Italiji in da se poravnava »E dinosti« povzročena škoda. V slučaju, da bi diplomatska akcija ne imela uspeha, zahtevajo, da se uporabljeno napram Italijanom v naši državi ista sredstva, katera uporabljajo Italijani napram svojim podanikom jugoslovenske narodnosti.«

Po sprejetju te resolucije, ki se je poslala ministru g. dr. Ninčiču, je brat Hrvat zaključil krasno uspel protestni shod.

S. S. Lj. U. bo deloval na to, da se vrši čimprej kongres Jugoslovenske akademske omladine in v bližnji bodočnosti pa kongres slovenskih akademikov. V to svrhu stopi takoj v čim ožje pismene in po možnosti tudi osebne stike z tujin inozemskimi univerzami.

Dalje ima S. S. Lj. U. delovati na to, da se naša univerza spopolni. V to svrhu mora proučiti organizacijo drugih univerz; kot strogo stanovsko zastopstvo mora skušati dobiti akademski omladinski primerne ugodnosti in olajšave, slednje zlasti pri potovanjih in ekskurzijah, kakor jih imajo visokošolci v drugih državah. Posebno pažnjo pa bo moral S. S. Lj. U. posvetiti izboljšanju ekonomskih razmer akademikov — ustanoviti posebno bolniško blagajno in zadobiti vpliv pri podeljevanju študentskih in podpor. V ljubljanskih listih si bo moral zagotoviti stalno rubriko in zanesti med široke plasti naroda zanimanje za našo univerzo in to s predavanji in drugim prosvetnim delom. Končno bo vršil tudi velevažno manjšinsko delo in propagando v Mednar. štud. federaciji, v katero stopi kot izreden član!

Poharc Janez.

Protestni shod proti fašistovskim barbarstvom v Mariboru.

Tržaški dogodki so izzvali tudi v Mariboru vihar ogorčenja in pričakovali smo, da se bo sklical sličen shod kakor v Ljubljani, kar se pa ni zgodilo in je radi tega mestna Oriuna sama prevzela inicijativno in v zadnjem trenutku priredila zborovanje v »Narodnem domu«. Vršiti bi se bilo moralo na dvorišču, vsled slabega vremena pa se je moralo prenesti v avlo. Prostor je bil nabito poln narodnega občinstva vseh slojev, ko je otvoril zborovanje predsednik M. O. br. Hrovat. Narodni poslanec dr. Pivko, ki se je nahajal slučajno v »Narodnem domu«, kjer je zboroval istočasno Oblastni odbor SDS, je prosil prvi za besedo in v kratkih, toda jedrnatih besedah pojasnil vtis, ki so ga napravila fašistovska divjaštva v beograjskih parlamentarnih krogih. Naglasil je, da so se v tem slučaju znašli na skupni poti vsi brez razlike, tudi oni, kateri ne gledajo ravno z največjo ljubeznijo na našo nacionalno skupnost. Glede demolliranja »E dinosti« je izrazil svoje trdno prepričanje, da se je to izvršilo po programu gotovega sistema, ki siremi za tem, da ubije v prvi vrsti vse centre nacio-

nalnega in kulturnega delovanja našega zaslužjenega naroda. Poskus atentata na Mussolinija jim je bil le dobrodošel povod, katerega so že dolgo iskali. Njegovim izvajanjem je sledilo splošno odobravanje.

Kot prvi oficijelni govornik je nastopil nato oblastni predsednik brat dr. Šnuderl, ki je pokazal predvsem, na kako nizko stopnjo so padli potomci tistega naroda, ki je postavil temelje sedanjim evropskim kulturam. Ljudje, ki se ponašajo z rimljansko kulturno dedščino, so danes največji uničevalci vsake kulture; ljudje, ki se sklicujejo na rimsko pravo svojih predhodnikov, so pogazili tudi najprimitivnejše človeške pravice in se znašajo še nad zadnjo lastnino brezpravne jugoslovenske manjšine, kateri so vzeli že itak vse in jo ponižali na stopnjo afriških sužnjev. Toda Mussolini in njegovi trabanti naj se nikar ne varajo, če mislijo, da bo naš narod vedno mirno vtikal v žep njihova izzivanja in preganjanja naših zaslužjenih bratov. Prišel bo dan, ko bodo morali drago plačati vse krivice, katere so nam provzročili. Ta dan je treba pripravljati z

Svet slušateljev Ljubljanske Univerze, njegov pomen in naloge.

Že več let se je pojavljala med akademsko omladino ljubljanske univerze potreba po reprezentanci, ki bi ne le na zunanji reprezentirala celokupno akademsko omladino, ampak bi imela rešiti tudi celo vrsto aktualnih stanovskih zadev in drugih obče kulturnih vprašanj. Težnje po reprezentanci so zadobile realnejše oblike že pred dvema leti, ko so se sestavili prvi poslovilniki in ko so se že vršila posvetovanja pripravljalnega odbora. Na žalost pa so se pogajanja radi mnogih — čisto povsem strankarskih razlogov razbila in šele sedanjemu pripravljalnemu odboru se je posrečilo najti enotno delovno bazo. Na katero so pristale vse skupine, ne glede na to, da gredo v volilni boj ločeno.

Pomen reprezentance leži predvsem v tem, da zadobi ljubljanska univerza končno svoje akademsko zastopstvo in stopi v krog številnih univerz, ki imajo že leta in leta svoje reprezentance, ki so si stekle mnogo zaslug za rešitev čisto stanovskih vprašanj. Pridobile pa so si tudi ugled in pravico odločevanja ali vsaj posvetovanja v univerzitetnih svetih. Ljubljanska akademska omladina bo v Jugoslaviji prva, ki preмага strankarske in druge predhodke ter si postavi svoje čisto stanovsko zastopstvo in da s tem tudi pobudo akademski omladini v Zagrebu in Beogradu, da si tudi izbere v doglednem času svojo reprezentanco.

Glede nalog, ki jih bo imel S. S. Lj. U. naj omenim v informacijo

širše nacionalne javnosti sledeče: Predvsem bo potrebno delovati na to, da si izvoli tudi Beograjska in Zagrebska akademska omladina svoji reprezentanci, s katerima se osnuje višja organizacija, namreč Jugoslovenski nacionalni akadem. Savez, ki bo lahko vstopil kot državna reprezentanca celokupne jugoslovenske akademske omladine kot reden član v mednarodno študentsko federacijo.

LISTEK.

Dobroslav Jevdjevič:
Monarhija in federacija.
(Konec.)

Temu naziranju ostajamo jugoslovenski nacionalisti tudi danes zvesti. Proti tej vzvišeni misli jugoslovenske monarhije pa vstaja baš ultramonarhistični »Politični glasnik«. Soglašamo z njim, da je sedanja demokracija pokvarjena in degenerirana ter nevredna voditi dalje narod takih kakovost in take preteklosti, kakor je naš. Ali dočim naglašamo proti njenim demagoškim parolam visoke naloge monarhije, ki izenačuje s svojim visokim ugledom malenkostne plemenske zapreke in ustvarja novo ustvarjajočo edinstveno ideologijo;

pa konstruira »Politični glasnik« ideologijo, po kateri bi morala računati monarhija »s stvarnostmi«. Te stvarnosti obstoje v tem slučaju iz avstrijske mentalitete in srbožerstva v velikem delu Hrvatske, iz ozkega obzorja velikosrbskih kramarskih patriotov v srbskem delu države in iz po delu sodeče rimsko vodene in protislovenske usmerjenosti slovenskih klerikalcev. Te stvarnosti slone dalje na slepi vdanosti mas napram demagogiji Pašiča, Radića in Korošca. Iz tega začaranega kroga medsebojnega klanja in malenkosti bi zamogel izpeljati narod v teh dneh samo ugled kraljeve osebnosti, ko bi se ta neodvisno in vzvišeno izpostavila kot nosilec nadplemenske, jugoslovenske ideologije. Ali tega ne dopusti »Politični glasnik«! Želi pa, da monarhija ne »preduje, nego da samo

»obdrži ravnotežje« med stvarnostimi. V slučaju, da bi se v istini oprijela te niti malo ugledne naloge naša monarhija, potem bi ostali vsi njeni napori zaman! Kajti nemogoče je obdržati ravnotežje med tovrstnimi plemenskimi stvarnostimi. Vsaka posebej od njih ima izdelano ideologijo, ki naravnost izključuje vse druge. Monarhija bi samo tudi z nenameranim favoriziranjem ene izmed njih ustvarjala sovraštvo pri drugih in postala časoma i sama predmet spopadov in borb. V slučaju, da bi šla še dalje v koncesijah napram stvarnostim in dopustila federalizem, kakor ji impunitira »Politični glasnik«, bi postala monarhija samo še prazna fraza in reprezentativni simbol. Pokrajinski zbori, ki bi živeli samo od medsebojnih sporov, bi v želji, da pokažejo masi, kar najbolje svojo ne-

obhodno potrebnost, podčrtavali svojo eksistenco kot izvor oblasti in časoma ustvarili mnenje o stvarni nepotrebnosti monarhije. In nepotrebne stvari je zelo težko braniti!

Bodočnost in procvit monarhije leži samo v njeni usmerjenosti napram popolnemu Jugoslovenstvu. Ako je temu naziranju nasprotno mišljenje »Političnega glasnika« iskreno, potem ta ne pozna psihe našega naroda. Deplasirano je govoriti izključno o zakonitem in božjem poreklu monarhije v narodu, ki je odstranil vsakega svojega nedostojnega vladarja. Naš narod goji v tem oziru kult osebnosti, ne pa ideje. Vsi častiti sinovi te zemlje — Jugosloveni, ki ljubijo svojega kralja, ga ljubijo radi njegovih osebnih visokih vršin kot človeka, junaka in državnika, ljubijo ga dalje zbog njegovega glavnega roditelja in kot

ustanovitelja te države. Legitimnost Karadjordjeve hiše utriuje sedanji vladar edino le z modrim delom. Poleg njegove omljenosti, pa mora narod občutiti tudi njegovo neobhodno potrebnost. Dosegel pa bo to spoznanje najprej z odločnim zamahom po nerazvozljivem vozu plemenske demagogije in demokracije, ki ga je treba presekat, ne pa razvozljavati, ker s kompromisi s preteklostjo ni mogoče ustvarjati državni in jugoslovenski nacionalizem.

Kdor želi imeti
res dobro SUKNJO ali RANGLAN iz krasnega in prvovrstnega blaga najmodern. krojev, jih dobi samo pri tvrdki

Fran Lukič -- Pred škofijo 19.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Je najmoderneje urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najprejstejšega do najmodernejšega. - Tiska šolske, mišinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. - Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna eprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Solski zvezki za osnovne in srednje šole
Risanke, dnevniki in beležnice.

Narečate se
na
Jadransko Stražo!

PRESELITEV.

Naznanjam cenj. odjemalcem naročnikom, da sem svojo kleparsko delavnico iz Prešernove ulice 5 preselil na

TURJAŠKI TRG ŠT. 5

Zahvaljujoč se za dosedanja naročila se priporočam v nadalje

Z velespoštovanjem

JAKOB FLIGL,
stavbeni klepar.

JOSIP ROSENBERG

MARIBOR, Slovenska ul. 1

Umetni mlin, trgovina zemaljskih
proizvoda i brašna.

Menjalnica žita u mlinu

Jezdarska ulica šte. 1.

PRESELITEV.

Slavnemu občinstvu in cenjenim odjemalcem naznanjam, da sem trgovino s kožuho in krznarsko delavnico preselil iz Križevniške ulice številka 7

NA TURJAŠKI TRG ŠTEV. 1
(PREJE TRGOVINA DANICA.)

Priporočam bogato izbiro kožuho, prevzajem popravila in obnove, barvanje in strojenje krzna.

Vljudo se priporoča za nadaljni obisk

P. SEMKO, krznar.

Konkurenčne cene!

Parna pekarna
Jean Schrey nasl.

JAKOB KAVČIČ
LJUBLJANA

naznanja, da ima
dnevno večkrat
sveže in priznano
najboljše pecivo.

Telefon šte. 158.

RADIO aparat. **RADIO** materijal.

Ta aparat stane 750 Din.

Sprejem vseh evropskih postaj zasiguran.
Elektromaterijal, motorji, svetiljke.

PO CENI! **ELEKTRO-COMPAGNY** PO CENI!

d. z. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Velezalogo pohištva, tapetniških izdelkov,
žime in morske trave priporoča tvrdka

PETER KOBAL, KRANJ.
Podružnica: Ljubljana - Kolizej.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da
sem preselil svojo pleskarsko delavnico z
Dunajske ceste 19

na Gosposvetsko cesto 2
in Dunajsko cesto 15
(dvorišče kavarne „Evropa“)

Priporočam se v nadaljno naklonje-
nost vsem naročnikom.

Ivan Bricej,
pleskarski in ličarski mojster.

PODPISANA TVRDKA PRIPOROČA:

SADNE SOKE:

malinovec, citronado
in sadni grog (punč).

AROME ZA NEALKOHOLNE PIJAČE:

limonova, jabolčna, malinova, mandljeva, marelična,
nektar, oranžna, rožna, mešane arome (tutti frutti),
Vanile, Waldmeister.

ESENCE ZA ALKOHOLNE PIJAČE:

Rum-esence različne vrste, konjak, hrušov, češnjev,
kava, kumnova, oranžna, pelinkovac sadjev, tropi-
nov, brinjev, drožni i.t.d.

SADNE ETERE:

v raznih koncentracijah.

NAVODILA NA ZAHTEVO NA RAZPOLAGO.

SREČKO POTNIK IN DRUG

PARNA DESTILACIJA ESENC **LJUBLJANA** METELKOVA 13.

ING. DUKIČ IN DRUG

GRADBENO PODJETJE

LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24

PERILO moško, žensko, dečje, namizno in posteljno,
OPREME za neveste in dojenčke,
PERJE IN PUH kupite ceno in dobro pri
C. I. HAMANN, LJUBLJANA, MESTNI TRG 8.

Gospodnje, šivilje, obrtniki!

Dosedaj neprekosljivi

KÖHLER šivalni stroji
z desetletnim jamstvom

se dobe v najmodernejših opremljenih za
redbino, šivilje, krojače, čevljarje pri tvrdki

IVAN AUERHAMMER, Ljubljana, Kolodvorska ul. 3.

Prodaja se tudi na obroke.

Z moderno vezeno
v mlzni vlogi pod steklom.

Tvrdka I. C. Mayer v Ljubljani sporoča žalostno vest, da je njen dolgoletni, zvesti in neumorno delavni
sotrudnik-posloyodja, gospod

JOSIP DACAR

v četrtek, dne 12. novembra preminul.

Pogreb se je vršil v soboto, dne 14. novembra ob 3. uri popoldne iz Leonišča, Zaloška cesta, na pokopališče k Sv. Križu.

Zaslužnemu pokojniku ohranimo trajen spomin.

V LJUBLJANI, dne 18. novembra 1925.